

ཤིན་རྒྱུ་ཡིད་ལ་འཇགས། ཤིན་རྒྱུ་ཡིད་ལ་
གཙགས། ཤིན་རྒྱུ་ཡིད་ལ་གཙག ོ to be very
dejected; to be despondent ཤིན་རྒྱུ་ཡིད་ལ་
གཙགས་པས་ཐྱ་ངན་གྱི་བྱས་ཐུག་བསྐྱེད་ཞིང་
ཆོ་ངེས་འདེབས་པ་། Since [they] were despon-
dent, [they were] suffering the pains of sorrow
and offering up lamentations, ...

འཇང་། III འཇང་། འཇང་།

to devour; to swallow

འཇབ། V འཇབས། འཇབ། འཇོབས།

to hide; to conceal

འཇལ། II འཇས། འཇལ།

to be disabled; to be crippled

འཇར། III འཇར། འཇར།

to stick together; to cohere

འཇལ། V བཅལ། གཞལ། འཇལ། (འཇོལ།)

1. to comprehend; to fathom ོ (*√tul*):

{C,MSA} *tulanā*; {C} *tulayati* ཤེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འཇལ་བའི་ཟག་མེད་གྱི་ཡི་ཤེས་། An uncon-
taminated exalted wisdom that comprehends
suchness ... ཤེས་པས་ལུལ་འཇལ་པའི་ཆོ་རྒྱལ་
བཅས་སུ་རྟོགས། At the time when a conscious-
ness comprehends an object, it realizes [it] in
an aspectually mediated [manner]. (Gön)
AUX.:

འཇལ་བར་འགྱུར། ོ *pr.cont.* to comprehend ོ

{C} *tulayati*

COLLOC.:

དངོས་སུ་འཇལ། དངོས་སུ་བཅལ། དངོས་སུ་
གཞལ། ོ to comprehend explicitly ོ {SNP}
yat khyāteḥ ཤ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དཔེན་
པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་གཞལ། [One] explicitly
comprehends compositional phenomena [the
mental and physical aggregates] that are de-
void of a self of persons. (Gön) ཤོན་བྱེད་རྒྱས་

པའི་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ཏི་ཆོད་མའང་ཡིན་
ན། Because of [its] explicit comprehension of
[something's] ability to perform a function,
[this] also is a valid cognition. (SNP)

མངོན་སུམ་(རྒྱ་) མངོན་སུམ་(རྒྱ་)བཅལ། མངོན་
སུམ་(རྒྱ་)གཞལ། ོ to comprehend directly

2. to assess; to evaluate ོ རང་རྒྱུད་པ་མན་
ཆད་གྱི་རང་སྤེའདི་དག་ཐལ་འགྱུར་པས་གཞལ་
ན་། When these [other Buddhist] schools of
ours—those on or below [the level of] the
Svātantrika [school]—are assessed by the
Prāsaṅgika school, ... (Gön)

3. to measure; to pay; to repay ོ (*√mā*):
{KT-V} *māpayitvā*

འཇིག་¹ III ཞིག་འཇིག་

to disintegrate; to rot; to crumble away

ཤ་སྐྱུང་ལོག་པས་རི་ཞིག་པ་ལྷ་བུའི་སྒྲ། From
the earth-wind [element] disappearing, [there
comes] a sound like a landslide [(lit.) “a
mountain crumbling”].

neg. to not disintegrate ོ {C} *avināśa* ཤི་
འཇིག་པ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད། Non-
distintegrating is the definition of “uncom-
pounded [phenomenon].” (D1)

AUX.:

ཞིག་པར་གྱུར། ོ *pt.pf.* to dissolve ོ (*ni-√majj*):

{BCA} *nimagnāḥ* ོ རྩ་ཆན་གྱིས་ཤ་ཀྱུན་ཆོག་
ནས་ཞིག་པར་གྱུར། All the flesh having been
burned away by boiling water, [it] has dis-
solved. (GGB)

འཇིག་(པར་)བྱེད། ོ to revolve; to whirl
around

COLLOC.:

ཀྱུན་འཇིག་ V ཀྱུན་ཞིག་ཀྱུན་འཇིག་ ོ to thor-
oughly destroy ོ དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་
ཡིན་ཀྱུན་ཞིག་ [Whosoever] thoroughly de-
stroys the target—the observed object ...

ངེས་པར་འཇིག་ ཤེས་པར་ཞིག་ ཤེས་པར་འཇིག་
ོ to definitely disintegrate ོ རྒྱུ་བ་ཡོད་ན་ངེས་